

SƏNƏTŞÜNASLIQ

UOT 792.03

ƏLİ QƏHRƏMANOV

TEATRAL AİLƏNİN SONBEŞİK AKTYORU

Məqalədə səhnədə inamlı, cəsarətli addımlar atan, sənət yolunda düzgün dəsti-xətti ilə seçilən aktyor və rejissor Rövşən Hüseynovun sənət yoluna nəzər salınır və mənbələr əsasında səhnə fəaliyyətinin özünəməxsus cəhətləri araşdırılır. Onun Naxçıvan teatrının səhnəsində yaratdığı Müsyö Jordan ("Müsyö Jordan və dərviş Məstəlişah" – M.F.Axundov), Səfər ("Laçın yuvası" – S.S.Axundov), Bəhram ("Solğun çiçəklər" – C.Cabbarlı), Yaralı zabıt ("İblis" – H.Cavid), Ədhəm xan ("Nadir şah" – N.Nərimanov), Doktor Lalbyuz, ("Dəli yığıncağı" – C.Məmmədquluzadə), Şaliko ("Vaqif" – S.Vurğun), Hüseyn ("Bəxt üzüyü" – V.Səmədoğlu), Bahadır Vəlibəyov ("Araz sahilində doğan günəş" – H.Eyvazlı), Vəzir ("Məhsəti" – K.Ağayeva), Babək ("Koroğlunun Çənlibelə qayıdışı" – A.Babayev), Nəcəf ("Koroğlu nəsl" – H.Elsevər), Omba Qulamhüseyn ("Əlincə qalası" – H.Arzu), Ayəbə ("Atabəylər" – N.Həsənzadə), Volodko ("Tribunal" – A.Makayonok), Qoçu Əsgər ("Məşədi İbad" – Ü.Hacıbəyov), Balaəmi ("Hicran" – E.Sabiroğlu və S.Rəhman) və s. obrazları tədqiq olunur.

Həmçinin quruluş verdiyi "Koroğlu nəsl" (H.Esevər), "Dörd əkiz haqqında nağıl" (P.Pançev), "Hökmdar və qızı" (İ.Əfəndiyev), "Həmyerlilər" (A.Məmmədov), "Məhsəti" (K.Ağayeva), "Qönçəbəyim nəğməsi" (M.Nəsirli), "Mürzə Fətəli" (Ş.Mehtiyev), "Göz həkimi" (İ.Səfərli) və s. əsərlərin səhnə taleyi diqqət mərkəzinə çəkilir.

Öz dəsti-xətti ilə seçilən sənətkarın Naxçıvan Şəhər Xalq Teatrı və Naxçıvan Dövlət Kukla Teatrındakı fəaliyyətləri də məqalədə öz əksini tapır.

Açar sözlər: Rövşən Hüseynov, aktyor, quruluşçu rejissor, dramaturgiya, tamaşa, səhnə.

1954-cü il fevral ayının 6-da Naxçıvan şəhərində bir uşaq dünyaya göz açdı. Valideynləri ona Rövşən adı verdilər. Atası Maqşud Hüseynov mədəniyyət işçisi idi. O, bir müddət Naxçıvan şəhər Dövlət Mahnı və Rəqs Ansamblının, Naxçıvan teatrının direktoru, sonralar isə baş inzibatçısı vəzifələrində işləmişdi. Sənət adamı idi.

Anası – Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti, Şöhrət ordenli, Prezident təqaüdçüsü, Sofya Hüseynova idi. Uzun illərdir oğlu ilə çiyin-çiyinə Naxçıvan teatrında çalışmışdı. Yeri gəldikcə onunla tərəf-müqabil də olmuşdu. Qardaşı- respublikanın xalq artisti Rafael Dadaşov Azərbaycan Dövlət Milli Akademik Dram Teatrının aparıcı aktyorlarından idi.

Nənəsi Naxçıvan teatrının ağbirçəyi, sevilib-seçilən aktrisa Xədicə Bəhaəddin qızı Qazıyeva Azərbaycan SSR Əməkdar artisti idi. Naxçıvan teatrının inkişafı üçün xeyli əmək sərf etmişdi. Bu teatrda unudulmaz obrazlar silsiləsi yaratmışdı. Gənc aktyorların teatra cəlb edilməsində xüsusi fəallıq göstərmişdi. Naxçıvan teatrının ilk aktrisalarından biri olan Xədicə xanım vaxtilə qızı və nəvəsi ilə birlikdə teatrda işləmiş, tamaşalarda onlarla birlikdə oynamışdı.

Rövşən Hüseynov belə bir sənətkar ailəsində anadan olmuşdu. Bu ailə istər-istəməz Rövşənin sənətə gəlməsində xüsusi rol oynamışdı. Rövşən ilk təhsilini Məmmədtağı Sidqi adına Naxçıvan Şəhər 4 nömrəli Səkkizillik Məktəbdə (1961-1969) almış, orta təhsilini isə Cəlil Məmmədquluzadə adına Naxçıvan şəhər 2 nömrəli Məktəbdə 1971-ci ildə başa vurmuşdur.

Orta məktəbdə oxuyarkən Rövşənin teatr sənətinə çox böyük həvəsi və marağı var idi. Bu ondan irəli gəlirdi ki, o, həm aktyor ailəsində böyümüş, bu mühitdə nəfəs almışdı, həm də uşaqlıq illərini ata-anası və nənəsi ilə birlikdə teatrda keçirmişdi. Teatrı bir növ özü üçün qibləgaha çevirmişdi. Bu həvəs və maraq Rövşəni 1968-ci ilin dekabrın 15-də, 14 yaşında Naxçıvan teatrına gətirir. Həmin gündən etibarən onu aktyor truppasına qəbul edirlər. İlk günlər

ona kiçik rollar tapşırılır. O, bu sözsüz, kiçik rolları böyük məhəbbətlə, sevgi ilə ifa edirdi. Lakin, 31 dekabr 1969-cu ildə tamaşaya qoyulan Süleyman Sani Axundovun “Laçın yuvası” əsərindəki Səfər obrazı Rövsənin ilk sözlü rolu oldu. Daha sonra Andrey Makayonokun “Tribunal” əsərində Volodko obrazında çıxış etdi. Bu rol ona uğur gətirdi. Əsər Böyük Vətən Müharibəsinə həsr edilmişdi. Bu pyes uzun illər Naxçıvan teatrının repertuarında yer aldı. Tamaşa gənclərdə vətənpərvərlik ruhunun yüksəldilməsində mühüm rol oynadı. Tamaşanın quruluşçu rejissoru Azərbaycan SSR Əməkdar artisti Vəli Babayev idi. Quruluşçu rejissor əsəri tamaşaya qoyarkən Volodkonu oynayan gənc aktyor Rövsənin istedadı onu daha çox cəlb etdi.

Naxçıvan Şəhər Xalq Teatrının yaranmasında və inkişafında Rövsənin xidməti də az olmamışdır. O, teatrın rəhbəri Tofiq Mövləvinin quruluşunda hazırlanan tamaşalarda – İlyas Əfəndiyevin “Unuda bilmirəm” əsərində Cəmil, Ramiz Muxtarın “Əlvida köhnə dünya!” pyesində Camal, Şıxəli Qurbanovun “Özümüz bilərik” musiqili komediyasında Murtuzov obrazlarında uğurla çıxış edir.

Rövsənin qabiliyyətini görən teatrın rejissorları Baxşı Qələndərli, İbrahim Həmzəyev və Vəli Babayev tamaşaya qoyduqları əsərlərdə Rövsənə əsas rolları etibar etdilər. Gənc, enerjili Rövsən isə bütün tapşırılan rolları müvəffəqiyyətlə səhnədə canlandırır, tamaşaçıların qəlbinə yol tapır. Rövsənin gənclik illərində, sənətə ilk addım atdığı illərdə yaratdığı Cəfər Cabbarlının “Solğun çiçəklər” dramında Bəhram, Hüseyn Cavidin “Şeyda”, “Şeyx Sənan” faciələrində Şeyda, Özdəmir, Səməd Vurğunun “Fərhad və Şirin” mənzum dramında Vəzir ən yaxşı rollarındandır.

Cəfər Cabbarlının “Solğun çiçəklər” əsərindəki Bəhram sırf dramatik ünvanlı obrazdır. Bu rolu tamaşada Rövsən canlandırır və tamaşaçılar tərəfindən maraqla qarşılanır. Bəhram-Rövsən Hüseynov altun, var-dövlət əsiridir, bəzi məqamlarda riyakardır. Əmisi qızı Saranı ürəkdən sevir. Sonradan var-dövlət hərisi, xain xislətli Gülnisənin və Pərinin toruna düşür. Məsum Saradan üz döndərir. Sonra peşman olur, artıq gecdir. Sara ölüb, çiçəkləri isə saralıb-solub. Rövsən tamaşada Bəhramın xarakterindəki ziddiyyətli cizgiləri ustalıqla yaradaraq izləyicilərinə təqdim edir.

Rövsən Naxçıvan teatrda çalışmaq təhsilini artırmaq qayğısına da qalır. O, 1982-ci ildə M.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun (indiki ADMİU) Mədəni-maarif fakültəsinin qiymətli şöbəsinə qəbul olunur və teatrda işləməklə bərabər təhsilini də müvəffəqiyyətlə davam etdirir.

Rövsən gənc olmasına baxmayaraq Naxçıvan teatrının görkəmli sənətkarları İbrahim Həmzəyev, İsa Musayev, Əyyub Haqverdiyev, Firuzə Əlixanova, Aydın Şahsuvarov, Xədicə Qazıyeva, Əkbər Qardaşbəyov, Mirhəsən Mirişli, Kazım Hüseynov, Zərəş Həmzəyeva, Roza Cəfərxanova, İbrahim Bənəniyarlı, Sofya Hüseynova ilə birlikdə teatrda çalışmış, ustad sənətkarlardan sənətin sirlərini öyrənmiş, yeri gəldikcə bir çox tamaşalarda onlarla tərəf müqabil olmuşdu. O, təkcə Naxçıvanın teatr sənətkarlarından bəhrələnməmiş, Azərbaycan Respublikasının görkəmli ustaları – Nəsimə xanım Zeynalova, Səyavuş Aslan, Hacıbaba Bağirov, Yaşar Nuridən teatr sənətinin sirlərini əxz etmiş, onlarla birlikdə tamaşalarda çıxış etmişdir.

Qeyd edək ki, gənc aktyor Rövsən Hüseynov üçün 1987-ci il daha uğurlu, yaddaqalan olur. Belə ki, 1987-ci ildə Rövsən həm ali təhsilini tamamlayır, həm də Naxçıvan teatrının 100 illik yubileyi ərəfəsində teatrının inkişafında xidmətləri nəzərə alınaraq Azərbaycan SSR Əməkdar artisti fəxri adına layiq görülür. Bundan sonra Rövsən teatrda daha inamla fəaliyyət göstərdi. O, həm ali təhsilli mütəxəssis, həm də respublikanın əməkdar artisti kimi yaratdığı obrazları daha da məsuliyyətlə canlandırmağa, tamaşaçıların inamını doğrultmağa çalışır. Qarşıya qoyduğu işin öhdəsindən müvəffəqiyyətlə gəlir. Vaqif Səmədoğlunun “Bəxt üzüyü” komediyasında Hüseyn, Yucil Onilin “Qaraağaclarda altında məhəbbət” dramında Semyon, Mirzə Fətəli Axundovun “Müsyö Jordan və dərviş Məstəlişah” komediyasında Müsyö Jordan, “Lən-

kəran xanının vəziri” komediyasında Vəzir, Aleksandr Dudaryevin “Astana” pyesində Şarqay, Hidayət Orucovun “Məni qınamayın” pyesində Məmiş, Nəriman Nərimanovun “Nadir şah” faciəsində Ədhəm xan və Heydər xan kimi obrazlara yeni həyat verir.

Naxçıvan şəhərində 1989-cu ildə yeni bir sənət ocağı Naxçıvan Dövlət Kukla Teatrı yaradılır. Bir sənətkar kimi Kukla teatrı onun diqqətini cəlb edir. Uşaqların qəlbinə yol tapmaq həvəsi onu bu teatra çəkib aparır. Bu teatrın səhnəsində müxtəlif “xarakterli” kuklaları bir sıra tamaşalarda müvəffəqiyyətlə “canlandırmağa” nail olur. 1992-ci ildə ilk dəfə olaraq bir quruluşçu rejissor kimi Xocalı faciəsinə kollektiv tərəfindən etiraz əlaməti olaraq, A.Şaiqin “Tülkü həccə gedir” mənzum nağılına motivləri əsasında teatrın bədii rəhbəri və direktoru Ələkbər Qasımovun qələmə aldığı “İnanmıyaq tülkülərə!” adlı tamaşaya quruluş verir. Həm uşaq və yeniyetmələr, həm gənclər, həm də böyüklər tərəfindən rəğbətlə qarşılanan “İnanmıyaq tülkülərə!” yaxşı bir tamaşa kimi o zaman Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən yüksək qiymətləndirilmiş və Naxçıvan Dövlət Kukla Teatrının uzunömürlü tamaşaları sırasında olmuşdur. Rövsən Hüseynov 1995-ci ildə Kəmalə Ağayevanın “Tıq-tıq xanım” mənzum-nağılına, 1997-ci ildə Gülnarə Kərimovanın “Nəğməkar bülbül” pyesinə də quruluş vermişdir.

Rövsən Hüseynov 1998-ci ildə yenidən Naxçıvan teatrına qayıdır. O, teatrda milli dramaturqların, eləcə də xarici müəlliflərin faciə, dram, komediya və operettalarında müxtəlif səpkili rollarda oynayır. Mirzə Fətəli Axundovun “Lənkəran xanının vəziri”ndə Mizə Həbib, Hüseyn Cavidin “İblis”ində Yaralı Zabit, “Şeyx Sənan”da Özdəmir, “Səyavuş”da Çərşivəz, Cəlil Məmmədquluzadənin “Dəli yığıncağı”nda Doktor Lalbyuz, “Qurbanəli bəy”də Qurbanəli bəy, “Anamın kitabı”nda Rüstəm bəy, Nəriman Nərimanovun “Nadir şah”ında Heydər xan və Ədhəm xan, Səməd Vurğunun “Fərhad və Şirin”ində Vəzir, Elman Həbibin “Sahilsiz çaylar”ında Lətif müəllim, Ramiq Muxtarın “Şəhərli kürəkən”ində Georgi, Həsənəli Eyvazlının “Araz sahilində doğan günəş”ində Bahadır Vəlibəyov, Şamil Sadıqın “Qana qan qarışdı” pyesində Alp Aruz, Həsən Elsevərin “Koroğlu nəslində Nəcəf, Həmid Arzulunun “Əlincə qalası”nda Omba Qulamhüseyn, Mir Cəlalın “Dirilən adamı”nda Bəbir bəy, Nəriman Həsənzadənin “Atabəylər”ində Ayəba, Adil Babayevin “Koroğlunun Çənlibelə qayıdışı”nda Babək, Anarın “Adamın adamı”nda Həfci-Məlik, Nazim Hikmət və Vera Tulyikovanın “Kor padşah”ında Kor padşah, Q.Veyzenbornu “İtirilmiş sima”sında Lafter, Üzeyir Hacıbəyovun “Məşədi İbad”ında Qoçu Əsgər, Həsənqulu bəy, Səid Rüstəmov və Məmməd Səid Ordubadinin “Beş manatlıq gəlin”ində Qiyas və başqa obrazlar Rövsənin oynadığı ən yaxşı rollarıdır.

Rövsən Hüseynov xarakter ustasıdır. Hər bir roluna yaradıcı münasibət bəsləyən sənətkardır. Yaratdığı obrazın daxili aləmini açmaq üçün ciddi axtarışlar aparır. O, həmişə obrazı yaratmaq, ona mənalı sənət donu geydirmək üçün daim öz üzərində çalışan sənətkarlardandır. Bu günədək o, dramatik, romantik, komik səpkili çoxlu sayda səhnə surətləri yaradıb. Elə obrazları var ki, onun əbədlilik olaraq sənət bioqrafiyasına daxil olub.

Üzeyir Hacıbəyovun “O olmasın, bu olsun” musiqili komediyasında Rövsən müxtəlif illərdə, ayrı-ayrı rejissorların quruluşunda üç müxtəlif obraza səhnə həyatı bəxş edir. Əvvəlcə Qoçu Əsgəri, sonra Həsənqulu bəyi, daha sonra isə Məşədi İbadı özünəməxsus cizgilərlə tamaşaçılara təqdim edib.

Rövsən Naxçıvan teatrının kollektivi ilə Zaqafqaziyanın bir çox bölgələrində, respublikamızın rayon, şəhər və kəndlərində qastrolda olub. Zəhmətkeşlər qarşısında rəngarəng obrazlarla çıxış edib, peşəkarlığı ilə tanınıb və özünə pərəstişkarlar tapıb. Onun yaratdığı obrazlar haqqında müxtəlif qəzetlərdə yazılar dərc olunub.

Jurnalist Lətafət Əhmədova Rövsən Hüseynovun yaradıcılığına yüksək qiymət verərək

yazırdı: “Rövşən Azərbaycan, rus, dünya dramaturqlarının əsərlərində müxtəlif xarakterli obrazlar yaradıb. O, həmişə ciddi axtarışlar aparan, obrazın daxili-mənəvi keyfiyyətlərini tamaşaçılara çatdırmaq üçün səylə çalışan, geniş yaradıcılıq diapozonuna malik istedadlı bir aktyordur. Belə ki, romantik, dramatik, həm də komik səpkili obrazlar yaratmaqla bacarıqlı səhnə ustası olduğunu sübut etmişdir” [3].

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əməkdar artisti Səməd Canbaxşiyev: “Bu gün də özünün müxtəlif səpkili rolları ilə tamaşaçıların görüşünə gələn aktyor indiyədək 150-dən artıq obraza səhnə həyatı bəxş edib... Sənətə bütün varlığı ilə bağlanan Rövşən Hüseynov oynadığı bütün rollara ürək yanğısı ilə yanaşır. Odur ki, onun ifa etdiyi rollar təbiidir, həyatidir. O, buna nail olmaq üçün səhnə əsərlərindəki surətlərin xarakterlərini təbii çalarlıqla tamaşaçıya çatdırır. Onun həddən artıq aktyorluq dinamikası, gözəl musiqi duyumu, səhnə palitrası, təbii mimikası olması, müxtəlif səpkili tamaşalarda oynamağa imkan verir. Rövşən adətən səssiz səhnelərdəki psixoloji vəziyyətlərdə oynamağa üstünlük verir və bu səpkili rolların öhtəsindən müvəffəqiyyətlə gəlir. Onun komediya, faciə, dram əsərlərindəki qəhrəmanları bir-birindən kəskin surətdə fərqlənən rollar olsa da, bu surətlərin səhnə təcəssümündə özünəməxsus ifa tərzindən məhərrətlə istifadə etməklə tamaşaçıların rəğbətini qazanır. Şeyda, Latfer, Buslay, Qoçu Əsgər, Bəhram kimi rollar onun aktyorluq tərcümeyi-halında xüsusi ter tutur [2].

Viktor Hüqonun “Gülən adam” romanı əsasında Q.Veyzenbornun “İtirilmiş sima” pyesinin tamaşasında Rövşən Hüseynovun oynadığı Latfer obrazını yüksək dəyərləndirilir: “Rövşən–Latfer acı taleyi, daxili iztirabları, mənalı hərəkətlərilə rəğbət qazanır” [4].

Rövşən Naxçıvan teatrının truppası ilə birlikdə Türkiyə Respublikasında bir neçə dəfə qastrolda olub. İran İslam Respublikasının Təbriz, Xoy, Urimiya, Maku şəhərlərində Nəriman Nərimanovun “Nadir şah” faciəsində Ədhəm xan rolunda çıxış edib, özünün gözəl ifası ilə sənətsevərlərin alqışını qazanıb.

Uzun illər aktyorluq edən Rövşən Hüseynov paralel olaraq potensial imkanlarını quruluşçu rejissorluqda da uğurla sınaqdan keçirir. Afişə və məramnamələrdə adı quruluşçu rejissor kimi də yazılır. Təbii ki, onun quruluş verdiyi tamaşalar uğurlu sənət işi kimi qəbul edilir. O, Naxçıvan teatrında ilk dəfə quruluşçu rejissor kimi Həsən Elsevərin (Həsən Fətullayev) “Koroğlu nəslə” dramını (1998) səhnəyə qoyur. Bu pyes əsgəri xidmətdə baş verən fərariliyə etiraz nümayişi idi. Tamaşa muxtar respublikanın bütün rayonlarında, hərbi hissələrində müvəffəqiyyətlə nümayiş etdirilərək gənclərdə vətənpərvərlik tərbiyəsinin, Vətənə məhəbbət hissəsinin aşılmasında mühüm rol oynayır [1, s. 436].

Rövşən Hüseynov Həsən Elsevərin “Koroğlu nəslə” (3 fevral 1998), Panço Pançevin “Dörd əkiz haqqında nağıl” (14 noyabr 1999), Kərim Həsənovun təbdilində “Şehirlə yaylıq” (Aleksandr Qubarevin “Adada üç nəfər” povesti əsasında, 2 mart 2001), İsgəndər Coşğunun “Ana laylası” (30 oktyabr 2003), İlyas Əfəndiyevin “Hökmdar və qızı” (30 mart 2004), Əkrəm Əylislinin “Vəzifə” (17 iyul 2004), “Yazığam, sevmə məni” (17 noyabr 2009), Əfqan Əsgərovun “Qız atası” (25 yanvar 2006), Altay Məmmədovun “Həmyerlilər” (24 iyun 2006), Kəmalə Ağayevanın “Məhsəti” (17 fevral 2007), Nazim Hikmət və Vera Tulyakovanın “Kor padşah” (27 dekabr 2007), Anarın “Qaravəlli” (27 fevral 2009), Müzəffər Nəsirlinin “Qonçabəyim nəğməsi” (7 aprel 2010), Mirzə Fətəli Axundovun “Xırs quldurbasan” (25 may 2011), Şəfaət Mehtiyevin “Mirzə Fətəli” (10 mart 2012), İslam Səfərlinin “Göz həkimi” (15 mart 2013) əsərlərinə verdiyi quruluşlar orijinallığı ilə diqqəti cəlb edir.

Rövşənə bir rejissor kimi uğur qazandıran tamaşalardan biri də dramaturq İlyas Əfəndiyevin “Hökmdar və qızı” əsəri idi. Quruluşçu rejissor müəllifin qarşıya qoyduğu problemləri əsas götürərək tamaşada Azərbaycan xalqının faciəli tarixini əks etdirməklə, torpaqlarımızın

itkisinin, Vətənin bölünməsinin əsas səbəblərinin açılmasında səhnənin fonunda asılmış Azərbaycan xəritəsinə baxdıqca xanlıqlara bölünmüş məmləkətimizin taleyi ürəkləri sızladır. İlahi, gör neçə hissəyə bölünmüşdür məmləkətimiz Azərbaycan... Bakı, Quba, Şəki, Qarabağ, Gəncə, Naxçıvan, İrəvan xanlıqlarına... Hərəsi bir rəngdə. Hakimlik edən xanların, bəylərbəyilərin əqidəsi kimi... Səhnədəsə sərhədləri keçən yad qoşunları. Xanların təlaş, xanlığını itirmək qorxusu... Vətənin ən ağır məqamında da onlar bir araya gəlib birləşmək istəyirlər. Biri taxtını qorumaq üçün yadlara qucaq açır, digəri Vətən yolunda şəhid olurdu. Vətənin yolunda öz sevgilisini qurban verən, torpağımıza atılan güllələrə sinəsini sipər edən mərd, mübariz qızların əksinə olaraq İbrahim xan da taxtını qorumaq üçün nicatını düşməndə görür... Bu vətənin əsl faciəsi deyilmi? Budur əsas səbəbi Vətən torpaqlarının itirilməsinin. Ən ağır anlarda birləşə bilməməyimizdən faciələrimiz baş verib. Tarixin dərslərindən də ibrət almamışıq. Bu tamaşada da tariximizin ən acı səhnəsinin təcəssüm olunduğunun şahidi olduq. Quruluşçu rejissor da tamaşanın səhnə həllini bu məcrada verilməsinə uğurla nail olmuş və tamaşaçılarda tarixin acı dərslərindən ibrət almağın bəlası rejissor təqdimində daha canlı verilmişdi.

Tarixdən ibrət dərsi götürülmədiyindən faciələrimiz yenidən təkrar olunmuşdu. Bir-birindən daha ağır formada, dözülməz şəkildə. Tamaşaya baxdıqca bu tarixi faciə yaxın keçmişimizdə Azərbaycanı hərraca qoyan “bəylər”in oynadığı canlı tamaşa izləyicilərin gözləri önündə canlanırdı. XX əsrin 90-cı illərinin əvvəlində xalqımız faciəli günlərin yaşandığı dövr səhnədə təsvir olunur, bir tərəfdən erməni hücumları, digər tərəfdən ölkəni bürüyən anarxiya, kaos yenidən müstəqillik qazanan Vətənimiz göz önündə canlanırdı. Tamaşaçıda inam yaranır ki, Tanrı bu xalqa nə yaxşı ki, xilaskarını, ümummillə lider Heydər Əliyevi verdi, parlayan, bölünən Azərbaycanın bir hissəsini müstəqil dövlətə çevirdi. “Tamaşada rejissor, rəssam, bəstəkar üçlüyünün bir araya gəlməsinin nəticəsi idi ki, gözəl bir sənət əsəri ərsəyə gəlmişdi” [5].

Rövşən Hüseynov Naxçıvan Televiziyası ilə 1970-ci ildən əməkdaşlıq edir. O, bir sıra televiziya tamaşalarında, bədii verilişlərdə çıxış edərək geniş tamaşaçı kütləsinin rəğbətini qazanır. Rövşən həm də fəal ictimaiyyətdir. Muxtar respublikada keçirilən kütləvi tədbirlərin fəal iştirakçısı olmaqla, həmin tədbirlərdə yorulmadan, həvəslə iştirak edir.

Rövşən Hüseynov öz dəst-xətti olan sənətkarlardandır. Aktyor dram, faciə, komediya, musiqili komediya tamaşalarında da eyni sənətkarlıqla obrazlarını yaradır. Tamaşaçıları sevimli sənətkar Rövşən Hüseynovdan daha dolğun, daha maraqlı, daha məzmunlu obrazlar yaratmağı, bir quruluşçu rejissor kimi yeni-yeni tamaşalar hazırlamağı intizarla gözləyirlər.

ƏDƏBİYYAT

1. Naxçıvan teatrının salnaməsi. Naxçıvan: Əcəmi, 2010, 736 s.
2. Canbaxşiyev S. 50 yaşlı aktyorun sənət yolu. “Mədəniyyət” qəzeti, 28 yanvar 2015-ci il.
3. Əhmədova L. Aktyorun yubiley gecəsi keçirilmişdir. “Şərq qapısı” qəzeti, 5 fevral 2004-cü il.
4. Qasımov Ə. “Gülən adam” düşündürür. “Ədəbiyyat və incəsənət” qəzeti, 15 aprel 1988-ci il.
5. Şərq qapısı qəzeti, 16 may 2004-cü il.

*AMEA Naxçıvan Bölməsi,
Sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
e-mail: aliqehreman@yahoo.com*

Ali Gəhrəmanov

Last- born actor of the theatrical family

In the article examines the life of actor and producer Rovshan Huseynov, who took confident and courageous steps on the stage, distinguished by the right set of lines in the path

AXTARIŞLAR • RESEARCHES • ПОИСКИ

of art, and examines the peculiarities of stage activity on the basis of sources. The images of Monsieur Jordan (“Monsieur Jordan and dervish Mastali Shah”, M.F.Akhundov), Safar (“Lachin nest”, S.S.Akhundov), Bahram (“Pale flowers”, C.Jabbarli), Wounded Officer (“Iblis”, H.Javid), Adham Khan (“Nadir Shah”, N.Narimanov), Doctor Lalbuz (“Crazy meeting”, J.Mammadguluzadeh, Shaliko (“Vagif”, S.Vurgun), Huseyn (“Ring of Fortune”, V.Samadoglu), Bahadir Valibeyov (“The run rising on the shores of Araz”, H.Eyvazli), Vezir (“Mehseti”, K.Agayeva), Babek (“Koroglu’s return to Chanlibel”, A.Babayev), Najaf (“Koroglu’s descendants”, H.Elsever), Omba Gulamhuseyn (“Alinca town”, H.Arzu), Ayaba (“Atabeyler”, N.Hasanzadeh), Volodko (“Tribunal”, Makayonok), Kochu Asgar (“Mashadi Ibad”, U.Hajibeyov), Balaami (“Hijran”, E.Sabitoglu and S.Rahman) and others created on the stage of the Nakhchivan theater are being studied. Also on the stage is the story of the “Koroglu dynasty” (H.Elsever), “The tale of the Four Twins” (P.Panchev), “The Ruler and his daughter” (I.Afandiyev), “The Compatriots” (A.Mammadov), “Mahsati” (K.Agayeva), “Gonchabayim song” (M.Nasirli), “Mirza Fatali” (S.Mehdiyev), “Eye Doctor (I.Safarli) and other works becomes the center of attention. The article reflects the activities of the artist, distinguished by his line, in the Nakhchivan City People’s Theater and the Nakhchivan State Puppet Theater.

Keywords: *Rovshan Huseynov, actor, production director, dramaturgy, performance, stage.*

Али Гахраманов

Последыш актёр театральной семьи

В статье на основе источников исследуются пути мастерства, отличающие своими правильными почерками, верными шагами в актёрстве и режиссёрства на театральной сцене Ровшана Гусейнова, и о его действии с самостоятельным обращением к этим направлениям. Здесь исследуются его роли, которые были сыграны на сцене Нахчыванского театра как Мусё Жордан («Мусё Жордан и дервиш Масталишах» – М.Ф.Ахундова), Сафар («Гнезда Лачына» – С.С.Ахундов), Бахрам («Бледные цветы» – Д.Джаббарлы), Раненный офицер («Демон» – Г.Джавида), Атхам хан («Надир шах» – Н.Нариманов), Доктор Лалбюз, («Собрание сумашедших» – Д.Мамедкулизаде), Шалико («Вагиф» – С.Вургун), Гусейн («Судебное кольцо» – В.Самедоглы), Бахадыр Велибеков («Солнце восходившие на берегу Аракса» – Х.Ейвазлы), Везир (“Мехсети” – К.Агаева), Бабек (“Возвращение Кёроглы в Цянлибел” – А.Бабаев), Наджаф (“Роды Кёроглы” – Х.Элсевер), Омба Гуламхусейн (“Крепость Алинджа” – Х.Арзулу), Аяеба (“Атабеки” – Н.Гасанзаде), Володко (“Трибунал” – А.Макаёнок), Кочу Аскер (“Мешеди Ибад” – У.Гаджыбеков), Балаами (“Гиджран” – Е.Сабитоглы и С.Рахман) и т.д.

А также в центре внимания состоит сценные судьбы произведений, которые поставлены автором как (“Роды Кёроглы” – Х.Элсевер), “Рассказ о четырёх близнецы” (П.Панцев), “Властелин и его дочь” (И.Ефендиев), “Земляки” (А.Мамедов), “Мехсети” – (К.Агаева), “Песни Гончегима” (М.Несирли), “Мирзе Фетели” (С.Мехтиев), “Врач глаза” (И.Сеферли) и т.д.

Деятельности его в Народном Театре города Нахчывана и Государственном Кукольном Театре Нахчывана на основе источников найдется свое отражение в этой статье.

Ключевые слова: *Ровшан Гусейнов, актёр, режиссёр постановщик, драматургия, спектакл, сцена.*

(AMEA-nın müxbir üzvü Ərtegin Salamzadə tərəfindən təqdim edilmişdir)

Daxilolma tarixi: İlk variant: 13.02.2020

Son variant: 15.06.2020

AXTARIŞLAR • RESEARCHES • ПОИСКИ